

NORGES HØYESTERETT

Den 20. oktober 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Arntzen og Falch i

HR-2023-1990-U, (sak nr. 23-134985STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Ida Gjersest))

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

(1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens domfellelse i sak om seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år.

(2) A, født 00.00.2000, ble 23. mai 2022, satt under tiltale for overtredelse av:

«Straffeloven § 302

for å ha hatt seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år eller fått et barn mellom 14 og 16 år til å utføre handlinger som svarte til seksuell omgang med seg selv.

Grunnlag:

Natt til søndag 14. mars 2021, i Viggo Ullmanns gate 2 i Sandnes, fikk han B f.00.00.2005 til å suge sin penis.»

(3) Saken ble behandlet sammen med en medtiltalt som ikke er en del av saken for Høyesterett.

(4) Sør-Rogaland tingrett avsa 2. mars 2023 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.2000, frifinnes for straff og oppreisning.»

(5) Påtalemyndigheten anket tingrettens dom i saken mot A. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet.

(6) Ved Gulating lagmannsretts beslutning 19. april 2023 ble anken henvist til ankeforhandling. Den 24. april 2023 begjærte fornærmedes bistandsadvokat ny behandling av det sivile kravet.

(7) Gulating lagmannsrett avsa 23. juni 2023 dom med slik domsslutning:

- «1. A, f. 00.00..2000, dømmes for overtredelse av straffeloven § 302 til en straff av fengsel i 5 – fem – måneder. Ved fullbyrdingen av straffen tilkommer han 3 – tre – dager for utholdt varetekt.
- 2. A, f. 00.00.2000, dømmes til innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen til å betale 50 000 – femtitusen – kroner i oppreisningserstatning til B.»

(8) A har anket lagmannsrettens dom. Anken gjelder saksbehandlingen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet. A har påstått opphevelse av lagmannsrettens dom og begjært ny behandling av sivile krav.

(9) Det er for lovanvendelsens del anført at lagmannsretten har anvendt et for lavt beviskrav når den har lagt avgjørende vekt på fornærmedes forklaring, som var avgitt i tilrettelagt avhør før tingrettens dom. I tillegg er det vektlagt bevis som ikke kan ha betydning i nærværende sak. Hva gjelder anken over saksbehandlingen anføres at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle. Herunder er blant annet de viktigste bevisene, som ble avgjørende for tingrettens frifinnelse i saken, utelatt i lagmannsrettens domsgrunner.

(10) *Påtalemyndigheten* har inngitt merknader. Lagmannsrettens lovanvendelse er riktig, det er ikke anvendt et for lavt beviskrav. Når det gjelder lagmannsrettens domsgrunner, blir ikke sentrale punkter i bevisvurderingen stående uforklart. Anken kan klart ikke føre frem.

(11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at en anke som gjelder forhold vedkommende er frifunnet for i tingretten, men domfelt for i lagmannsretten, bare kan nektes fremmet dersom ankeutvalget finner det klart at anken ikke vil føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. En ankenektelse må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum. Ankeutvalget kan også oppheve en dom dersom utvalget enstemmig finner det klart at det bør skje, jf. § 323 tredje ledd bokstav a.

(12) A har anført at lagmannsretten har anvendt et for lavt beviskrav når den har lagt avgjørende vekt på fornærmedes forklaring som var avgitt i tilrettelagt avhør før tingrettens dom.

(13) Lagmannsretten uttrykker at den har funnet saksforholdet dommen bygger på, «bevist ut over enhver rimelig tvil». Dette er uttrykk for riktig beviskrav. Det følger av Rt-2011-641 avsnitt 28 at det er anledning til å domfelle etter en troverdighetsvurdering:

«I saker som gjelder seksuelle overgrep, er det ikke uvanlig at tiltalte og fornærmede har motstridende forklaringer om hva som har skjedd. Det er heller ikke uvanlig at det ikke foreligger andre bevis i saken. Domstolen må i slike tilfeller som utgangspunkt ha anledning til å domfelle ut fra en troverdighetsvurdering.»

(14) Dette gjelder også der fornærmedes forklaring er fremsatt i tilrettelagt avhør før tingrettens dom, se for eksempel HR-2019-2169-U avsnitt 39. Ankeutvalget kan heller ikke ellers se at det er noe i lagmannsrettens begrunnelse som tyder på at lagmannsretten har bygget på et for lavt beviskrav.

- (15) Anken over lovanvendelsen vil derfor klart ikke føre frem. Spørsmålet om beviskravet har ikke betydning utenfor den foreliggende sak, og det er heller ikke andre grunner som gjør det særlig viktig å få spørsmålet prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og annet punktum. Anken over lovanvendelsen fremmes derfor ikke.
- (16) A har også gjort gjeldende at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle. Herunder anfører han at de viktigste bevisene, som ble avgjørende for tingrettens frifinnelse i saken, er utelatt i lagmannsrettens domsgrunner. Dette etterlater etter hans syn tvil om lagmannsretten har vurdert disse bevisene.
- (17) Kravene til domsgrunner fremgår av straffeprosessloven § 40. Første ledd bestemmer at domsgrunnene for skyldspørsmålet «bestemt og uttømmende» skal «angi det saksforhold retten har funnet bevist som grunnlag for dommen». Domsgrunnene må i tillegg redegjøre for hovedpunktene i bevisvurderingen, jf. fjerde ledd. I rettspraksis er dette utlagt slik at det må redegjøres for de sentrale punktene i bevisvurderingen, og kort angis hva som har vært avgjørende, se blant annet HR-2022-1934-U avsnitt 12. Når tiltalte er frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten, må det i tillegg redegjøres for bevisvurderingen på de punktene hvor lagmannsretten har konkludert annerledes enn tingretten, hvis det ikke fremgår på annen måte hvorfor lagmannsretten kom til et annet resultat. Hvis sentrale punkter i bevisvurderingen bli stående uforklart, må det lede til at domfellelsen oppheves, jf. blant annet HR-2022-1829-U avsnitt 17 og HR-2021-993-U avsnitt 12.
- (18) Ankeutvalget bemerker at lagmannsretten bestemt og uttømmende har redegjort for det saksforholdet den har funnet bevist, og som er grunnlaget for domfellelsen. Lagmannsretten har videre redegjort for hovedpunktene i bevisvurderingen og for det som har vært avgjørende for bevisresultatet. Det fremgår at fornærmedes forklaring har vært sentral.
- (19) A har anført at lagmannsretten ikke har nevnt at fornærmede ved om lag 40 tilfeller i avhøret skal ha svart at hun «husker ikke». Det fremgår imidlertid av lagmannsrettens dom at fornærmedes forklaring er «nyansert og konsistent. Fornærmede er klar på hva hun husker og hva hun er usikker på.» Ankeutvalget mener dette adresserer forsvarerens poeng på en fullt ut tilstrekkelig måte.
- (20) Lagmannsretten har i tillegg gjort rede for andre bevis i saken som retten mener støtter opp under fornærmedes forklaring, og det fremgår at det ikke er avgjørende at det ikke var gjort funn av tekniske bevis.
- (21) A har også pekt på at et avgjørende bevis i tingrettens begrunnelse for frifinnelse, ikke er nevnt i lagmannsrettens dom, og at dette skaper tvil om domfellelsen. Det dreier seg om et videoopptak som skal vise at fornærmede var pågående mot en fremmed mann på bussturen etter hendelsen tiltalen beskriver.
- (22) Etter ankeutvalgets syn fremgår det av lagmannsrettens dom, lest i sammenheng, at lagmannsretten har sett videoopptaket, men har tolket og vektlagt innholdet på en annen måte enn tingretten. Videoopptaket omtales flere steder i dommen. Retten beskriver det som et «supplerende bevis», fordi opptaket er gjort etter den aktuelle hendelsen. Retten viser også til beviset ved bedømmelsen av fornærmedes alkoholpåvirkning, og ved bedømmelsen av tiltaltes uaktsomhet om fornærmedes alder. Ankeutvalget kan ikke se at det er en feil ved lagmannsrettens domsgrunner at videoen ikke er nærmere kommentert. Retten redegjør for de

sentrale punktene i bevisvurderingen og beskriver klart hvorfor bevisresultatet har blitt et annet enn i tingretten. Samlet sett blir det ikke stående uforklart hvorfor A er domfelt.

- (23) Anken over saksbehandlingen kan derfor klart ikke føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ankeutvalget kan heller ikke se at spørsmålene som reises i denne forbindelse har betydning utenfor den foreliggende sak, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få spørsmålet prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og annet punktum. Heller ikke på dette punktet blir anken fremmet.
- (24) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)